

voor mijn moeder

‘Moeder, geef me de zon.’
(Henk van Ulsen citeert Henrik Ibsen)

Kees van der Zwaard – tekst
Sylvia Weve – illustraties

DE EEUW VAN MIJN MOEDER

Wanneer begint een lied?

Boven een wieg.

In een holletje, in het nu, onder een hemeltje.

Een lied begint met luisteren.

Er valt iets in je oor,

een zingen, dieper dan je jezelf kent.

Wanneer begint de tijd?

De tijd begint niet, maar is.

Is de schommel aan de hanenbalk van de smederij,

het eindeloze heen en weer,

totdat het tijd is om te eten.

Is de zingende hamer op het aambeeld,

de klinkende klok van jouw bestaan.

Wanneer begint de eenzaamheid?

Voordat je het weet.

Een klein meisje in de polder,

spelend in de keuken, de smederij, onder de perenboom.

Zonder vriendinnetjes.

Niet erg.

Wanneer begint het verlangen?

Met wakker worden.

Door een ander die iets doet.

Van een idee dat iets zou kunnen.

Je vangt een glimp op van betekenis.

En dat dan willen zijn: van betekenis.

Zuster.

Wanneer begint de angst?
Een fractie na het verlangen,
als wat je wilt niet kan, niet mag, niet doorgaat.
Omdat het zo is, want zo was het altijd.
En je weet niet beter. Nog niet.
Totdat iemand zegt: Laat dat kind toch!

Wanneer begint de liefde?
Ineens.
Er komt een brief, een vraag.
Met schroom wordt er een brug gelegd.
Naar een kus, een verbond, een leven samen.

Wanneer begint het moederschap?
Met wachten.
Zwanger van een verlangen, een beeld.
Met de ervaring dat vervulling
geheimzinnig is verbonden met verlies.
Omdat een kind niet komt,
of wel, maar ook weer zal vertrekken.
Blijvend is de navelstreng.

Wanneer begint de aanpassing?
Bij een ander. Met zijn of haar idee
over geluk, gevaar en wat gewoon is.
En dat jij dan denkt dat het zo hoort.
'Laten we er maar over ophouden.'
Totdat 'er' begint te kriebelen. Ergens.
En je ontdekt: dat ophouden ging vooral over mijn verlangen.

Wanneer begint de verandering?

Niet met een klap, als een revolutie,
maar balancerend,
steeds een eindje opschuiven.

Op kousenvoeten. Onomkeerbaar.

Met respect voor wie niet meekomt en toch meebeweegt.

Wanneer begint de ouderdom?

Dat hangt ervan af.

Sommige spieren zijn levenslang oud.

Andere bewegingen houden je jong.

Kromme vingers op een iPad.

Kronkels in je hoofd die je gaat zien als slingers
op het feestje van je lange leven.

Wanneer begint de dood?

Die vraag is moeilijk,
lastiger dan 'waar begint de dood?'

Waar is veraf totdat het dichtbij komt.

Wanneer is een vraag naar liefde.

Dus begint de dood altijd.

Wanneer begint de wijsheid?

Altijd na de dood.

Natuurlijk, er is inzicht, kennis, wetenschap.

Maar wijsheid is een zaad.

Er moet gestorven zijn voor opstaan
geloofwaardig wordt.

Wanneer begint de toekomst?
De toekomst begint niet.
De toekomst is een uitgesteld nu.
Alles wat was, valt samen met wat is.
Zoals je leven nu.

Wanneer begint je leven?
Elke dag waarop ze samenkomen –
het meisje, de dochter,
de zuster, de vrouw, de moeder,
de oma, de overgrootmoeder –
al die mensen die je bent.
Alles wat je hebt geoefend, heel je levenskunst.
Op jouw plek, in jouw nu, onder jouw hemel.
Daar waar jouw lied begint.
Het zingen, dieper dan je jezelf kent.

DOCHTER VAN DE SMID

De perenboom is haar vaste vriend,
die staat en praat in bloesem,
groeit naar stille woorden toe,
die hij haar te zijner tijd laat plukken.

Soms valt haar een peer in als een licht,
dan tikt de boom haar op de kop
en zoemt haar schedel open.

Als dan tegelijkertijd de hamer van haar vader
in de verte op het aambeeld zingt
komt zij oneindig thuis.